Dosarul nr. 2c-293/2022

2-22019558-12-2c-10022022

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

08 noiembrie 2024 **mun. Chişinău**

Judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Igor Pulbere examinînd în procedura cererilor cu valoare redusă pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „CargoInterPrim” către SRL „Ungar”, privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielile de judecată, -

a c o n s t a t a t

La 09 februarie 2022, SRL „CargoInterPrim”, reprezentată de avocatul Purcel Sergiu, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SRL „Ungar”, prin care solicită încasarea datoriei contractuale în mărime de 16 381,41 lei, a penalității de întîrziere în mărime de 14 045,85 lei, calculată pentru perioada de întîrziere conform contractului, și a cheltuielilor de judecată, incluzînd taxa de stat în sumă de 912,82 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că la 15 februarie 2021, între părți a fost încheiat Contractul-comandă de expediție și transport nr. 181500. Conform acestui contract, SRL „CargoInterPrim” (Prestator) s-a obligat să ofere servicii de transport internațional de mărfuri pe cale aeriană către Emiratele Arabe Unite (Dubai), pentru beneficiarul SRL „Ungar” (Beneficiar). Costul serviciilor a fost stabilit la 775 euro, echivalentul a 16 381,41 lei. Reclamantul susține că și-a îndeplinit obligațiile contractuale, expediind marfa (3 colete, 254 kg) la data de 15 februarie 2021, fapt confirmat prin foaia de expediție aeriană (Air Waybill nr. 235 1463 7195) și semnarea facturii fiscale seria AAK nr. 1187696 și a Actului de confirmare a executării serviciilor nr. 1815 din aceeași dată. Pîrîtul a acceptat serviciile fără obiecții, confirmînd suma datorată prin semnarea documentelor menționate.

Conform clauzelor contractuale (pct. 1 contract și pct. 3 factură fiscală), plata pentru serviciile prestate urma să fie efectuată de către SRL „Ungar” în termen de 15 zile de la data sosirii încărcăturii în terminalul vamal. Reclamantul afirmă că, deși termenul de plată a expirat la 02 martie 2021, pîrîtul nu și-a onorat obligația de plată. Eforturile de soluționare amiabilă,

inclusiv discuții telefonice și o reclamație scrisă expediată la 21 ianuarie 2022 și recepționată de pîrît la 24 ianuarie 2022, nu au avut rezultat.

Reclamantul a invocat și clauza contractuală (pct. 1 din Contractul-comandă nr. 181500) care prevede aplicarea unei penalități de 0,25% din suma datorată pentru fiecare zi de întîrziere. Calculînd penalitatea pentru perioada de întîrziere de la 03 martie 2021 pînă la 09 februarie 2022 (343 zile), aceasta constituie 14 045,85 lei (16 381,41 lei x 0,25% x 343 zile).

În drept, cererea se întemeiază pe prevederile Codului civil referitoare la contractul de transport, obligații, clauza penală (art. 774 alin. (1), 776, 858 alin. (2), 947, 1411 alin. (1), 1416 și pe normele Codului de procedură civilă aplicabile.

La 22 martie 2022, pîrîtul SRL „Ungar" a depus o referință prin care a recunoscut parțial pretențiile, acceptînd datoria principală de 16 381,41 lei. În ceea ce privește penalitatea solicitată de 14 045,85 lei, pîrîtul a solicitat reducerea acesteia în baza art. 953 alin. (1) Cod civil, invocînd principiul mutabilității clauzei penale. Pîrîtul a argumentat că neexecutarea la timp a obligației de plată a fost cauzată de dificultăți financiare severe, exacerbate de restricțiile impuse în perioada pandemiei, care i-au afectat grav activitatea economică, ducînd la acumularea de restanțe semnificative față de bugetul de stat (peste 4,3 milioane lei la data referinței, cca 7,8 milioane lei la 31.12.2020) și alți creditori.

Pîrîtul a susținut că penalitatea solicitată este disproporționată față de prejudiciul efectiv suferit de reclamant, reprezentînd peste 85% din datoria principală, și a propus achitarea unei penalități reduse la 2 000 lei.

Examinînd materialele cauzei în procedura scrisă specifică cererilor cu valoare redusă, conform art. 276^3 alin. (1) și art. 274^4 Cod de procedură civilă, instanța a analizat probele prezentate și argumentele părților.

În procesul de examinare și soluționare a cauzei, instanța se ghidează de principiile fundamentale ale probațiunii în procedura civilă, așa cum sunt ele stabilite în Codul de procedură civilă. Conform art. 117 alin. (1) și art. 118 alin. (1), probele reprezintă elementele de fapt dobîndite legal care servesc la constatarea circumstanțelor relevante, iar fiecare parte are sarcina de a dovedi circumstanțele pe care le invocă.

În acest context, instanța are responsabilitatea, în conformitate cu art. 121 și art. 122, de a reține spre examinare doar probele pertinente și admisibile, care confirmă, combat ori pun la îndoială existența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului. Aceste probe

sunt evaluate în ansamblu, ținînd cont de legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, așa cum prevede art. 130 alin. (3).

În final, conform art. 239 și art. 240 alin. (1), hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, bazîndu-se exclusiv pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședința de judecată. La deliberare, instanța apreciază probele, determină circumstanțele relevante, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă și admisibilitatea acțiunii, asigurînd astfel o soluționare echitabilă și conformă cu legea a cauzei.

Analizînd circumstanțele de fapt în baza materialelor dosarului și raportîndu-le la prevederile legale aplicabile, instanța reține următoarele:

Raportul juridic dintre părți este guvernat de contractul-comandă de expediție și transport nr. 181500 din 15 februarie 2021, prin care reclamantul SRL „CargoInterPrim” s-a obligat să presteze servicii de transport aerian, iar pîrîtul SRL „Ungar” s-a obligat să achite prețul convenit de 775 euro (echivalent 16 381,41 lei).

Executarea obligațiilor de către reclamant este confirmată prin foaia de expediție aeriană, factura fiscală seria AAK nr. 1187696 și actul de confirmare a executării serviciilor nr. 1815 din 15 februarie 2021, documente acceptate și semnate de pîrît.

Obligația de plată a pîrîtului, conform art. 1416 Cod civil și clauzelor contractuale, a devenit scadentă la 02 martie 2021. Pîrîtul a recunoscut existența datoriei principale în cuantum de 16 381,41 lei în referința depusă, confirmînd astfel neexecutarea obligației de plată în termenul stabilit. Prin urmare, pretenția reclamantului privind încasarea sumei de 16 381,41 lei cu titlu de datorie principală este întemeiată și urmează a fi admisă.

Referitor la pretenția privind încasarea penalității de întîrziere în mărime de 14 045,85 lei, instanța trebuie să analizeze în profunzime atît aspectele juridice, cît și cele factuale, evaluînd dacă circumstanțele invocate de pîrît ating într-adevăr standardul înalt al excepționalității necesar pentru intervenția judiciară în acordul liber consimțit de părți.

Clauza penală, reglementată de art. 947 Cod civil, reprezintă o instituție juridică fundamentală în dreptul contractual, prin care părțile, în exercițiul libertății lor contractuale, stabilesc dinainte consecințele financiare ale nerespectării obligațiilor. Această clauză îndeplinește o funcție dublă: pe de o parte, oferă o evaluare anticipată a prejudiciului, eliminînd necesitatea dovedirii acestuia în caz de neexecutare; pe de altă parte, servește ca mecanism preventiv, stimulînd executarea la timp a obligațiilor.

În speță, clauza penală prevede o rată de 0,25% zilnic din valoarea contractului pentru fiecare zi de întîrziere. Pentru a înțelege corect semnificația economică a acestei rate, trebuie să o traducem în termeni anualizați: 0,25% zilnic echivalează cu aproximativ 7,5% lunar sau peste 90% anual. La prima vedere, această rată poate părea ridicată, dar ea trebuie apreciată în contextul specific al contractelor de transport aerian internațional. Transportul aerian internațional nu este un serviciu oarecare - el implică un grad înalt de specializare, costuri operaționale substanțiale, planificare complexă și coordonare cu multiple părți.

Pîrîtul a solicitat reducerea penalității conform art. 953 alin. (1) Cod civil, care prevede: „în cazuri excepționale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalității disproporționat de mari." Aceasta este o normă de excepție, indicînd că intervenția instanței trebuie să fie rară, menită să corecteze doar situații fundamental neechitabile. Termenul „excepțional" și expresia „toate împrejurările" impun o analiză riguroasă și holistică.

În evaluarea excepționalității împrejurărilor invocate, instanța constată că pandemia COVID-19 a fost o provocare majoră, însă caracterul său universal diminuează argumentul excepționalității în cazul concret, întrucît aproape toate companiile au întîmpinat dificultăți similare. Obligația de plată a devenit scadentă în martie 2021, o perioadă de relativă redresare economică. Pîrîtul a avut aproape un an pînă la introducerea acțiunii pentru a găsi soluții sau a negocia un calendar de plăți. Lipsa unor astfel de demersuri din partea pîrîtului nu reflectă conduita unui debitor diligent și de bună-credință.

Situația financiară invocată de pîrît, marcată de restanțe majore față de bugetul de stat, sugerează mai degrabă probleme structurale decît conjuncturale legate exclusiv de pandemie. Prioritizarea (parțială) a plăților bugetare în detrimentul obligațiilor contractuale față de un furnizor esențial ridică întrebări despre managementul pîrîtului.

Argumentul că penalitatea (14 045,85 lei) reprezintă 85% din datoria principală (16 381,41 lei) trebuie nuanțat. Această proporție este rezultatul direct al duratei excesive a întîrzierii (343 zile), imputabilă pasivității pîrîtului. Proporționalitatea nu se evaluează doar aritmetic, ci în raport cu natura contractului, riscurile asumate de creditor și prejudiciul potențial generat de blocarea fondurilor în domeniul specific al transportului aerian.

Instanța remarcă absența totală a dovezilor privind încercări de negociere din partea pîrîtului înainte de acționarea în judecată. Nu există solicitări de eșalonare, propuneri de restructurare sau

comunicări proactive despre dificultăți. Această pasivitate consolidează concluzia că pîrîtul nu a demonstrat buna-credință necesară în executarea obligațiilor sale.

Din perspectiva sistemică, reducerea semnificativă a penalității în aceste circumstanțe, în lipsa unor dovezi clare de excepționalitate și a conduitei diligente a debitorului, ar crea un precedent periculos, subminînd principiul *pacta sunt servanda* și forța obligatorie a contractelor comerciale. Ar echivala cu o finanțare forțată a debitorului pe costul creditorului diligent, care și-a îndeplinit obligațiile prompt și profesionist, fiind privat timp îndelungat de resursele financiare cuvenite. Contractul a fost încheiat între profesioniști, în condiții de egalitate aparentă, iar clauza penală a fost acceptată de ambele părți.

Pentru a beneficia de reducerea clauzei penale, debitorul are sarcina probei conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă. Pîrîtul nu a prezentat probe concludente care să demonstreze, cumulativ, caracterul excepțional al circumstanțelor invocate, legătura de cauzalitate între aceste circumstanțe, imposibilitatea de plată, și caracterul vădit disproporționat al penalității în raport cu toate împrejurările cauzei și interesele legitime ale creditorului.

În concluzie, deși instanța ia act de dificultățile economice invocate, acestea nu ating pragul legal de excepționalitate necesar pentru aplicarea art. 953 Cod civil. Clauza penală reflectă acordul liber consimțit între părți, iar reducerea acesteia ar constitui o intervenție nejustificată în contract. Prin urmare, solicitarea pîrîtului de reducere a penalității urmează a fi respinsă ca neîntemeiată. Pretenția reclamantului privind încasarea penalității în mărime de 14 045,85 lei este întemeiată și urmează a fi admisă integral.

Cu privire la cheltuielile de judecată, conform art. 82 și 94 Cod de procedură civilă, partea care a pierdut procesul este obligată să compenseze părții cîştigătoare cheltuielile suportate. Reclamantul a achitat taxa de stat în sumă de 912,82 lei, sumă ce urmează a fi încasată de la pîrît.

Referitor la cheltuielile de asistență juridică, reclamantul solicită 2 000 lei, dovedite prin contractul de asistență juridică, mandatul avocatului și factura fiscală. Conform art. 96 Cod de procedură civilă, instanța apreciază aceste cheltuieli ca fiind reale, necesare și rezonabile în raport cu complexitatea cauzei și activitatea desfășurată de avocat și urmează a fi încasate integral de la pîrît.

În conformitate cu prevederile art. 238-241, 276^2-276^4 Cod de procedură civilă, judecătorul,

-

h o t ă r ă ș t e

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de SRL „CargoInterPrim” către SRL „Ungar”, privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielile de judecată.

Se încasează din contul SRL „Ungar”, cod fiscal 1002600039290, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Moscovei nr. 11/5, în contul SRL „CargoInterPrim”, cod fiscal 1002600025567, cu sediul în mun. Chișinău, or. Codru, str. Sf. Gheorghe nr. 36, datoria de 16 381,41 lei și penalitatea de 14 045,85 lei, **în total suma de 30 427,26 lei (treizeci mii patru sute douăzeci și șapte lei și 26 bani)**.

Se încasează din contul SRL „Ungar” în contul SRL „CargoInterPrim”, taxa de stat în sumă de 912,82 lei (nouă sute doisprezece lei și 82 bani) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2 000 (două mii) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Judecător **Igor Pulbere**